

BRIEFADVIES
26 augustus '08

BRIEFADVIES OVER HET VOORONTWERP VAN DECREET
BETREFFENDE DE GEOGRAFISCHE DATA-
INFRASTRUCTUUR VLAANDEREN

De heer Kris Peeters
Minister-president en Vlaams minister van
Institutionele Hervormingen, Havens,
Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid
Martelaarsplein 19
1000 Brussel

datum uw referentie onze referentie contact	26 augustus '08 / 03.04/L12/2008/685 tim.blockx@minaraad.be / 02 558.01.42
---	---

betreft	Briefadvies over het voorontwerp van decreet betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen.
---------	--

Mijnheer de minister-president,

Op 25 juli '08 ontving de Minaraad uw adviesvraag over het voorontwerp van decreet betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen. Het advies wordt gevraagd binnen een termijn van 30 dagen.

De Europese Richtlijn 2007/02/EG¹ voorziet in de uitbouw van een grensoverschrijdende Europese data-infrastructuur voor ruimtelijke informatie in Europa. De Europese Commissie stelde immers vast dat het Europese beleid te kampen heeft met gebrekkige ruimtelijke data op Europees niveau, terwijl verspreid over de lidstaten gigantische volumes geografische data en informatie voorhanden zijn. De Europese data-infrastructuur (verder afgekort tot INSPIRE²) heeft het uitwisselen en delen van data tussen overheden als voornaamste betrachting en ze moet de motor zijn voor het verzamelen van nieuwe, relevante milieu-informatie. INSPIRE moet het instrument worden om het milieu-, transport-, landbouw- en energiebeleid over de grenzen heen in de Europese Unie efficiënter en doeltreffender te maken. INSPIRE wil tevens burgers, bedrijven en milieuorganisaties meer inzicht geven in de ruimtelijke milieu-informatie. De lidstaten zijn ertoe gebonden om tegen 15 mei 2009 de nieuwe richtlijn om te zetten.

¹ Europese Richtlijn 2007/02/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2007 tot oprichting van een infrastructuur voor ruimtelijke informatie in de Europese Gemeenschap (INSPIRE).

² INSPIRE staat voor: Infrastructure for spatial information in the community.

Vlaanderen heeft in het verleden al stappen ondernomen omwille van het strategische belang van een gestructureerd beleid voor de opmaak van geografische informatie. Bij besluit van 15 juni 1995 richtte de Vlaamse Regering een eerste samenwerkingsverband op, namelijk het Geografische Informatiesysteem Vlaanderen (verder afgekort GIS-Vlaanderen). GIS-Vlaanderen heeft tot doel de aanmaak, het gebruik, de uitwisseling en het beheer van geografische informatie binnen de overheid in Vlaanderen te optimaliseren. GIS-Vlaanderen werd in het GIS-decreet³ van 17 juli 2000 verankerd.

Het voorliggende ontwerpdecreet is een nieuwe stap in de evolutie van de Geografische Data-Infrastructuur van Vlaanderen. Het ontwerpdecreet biedt een actualisatie van het beleid tot realisatie van een Geografische Data-Infrastructuur in Vlaanderen (verder afgekort tot GDI). De volgende factoren hebben ertoe geleid dat een hervorming van het GIS-decreet aan de orde is:

- omzetting van de INSPIRE-Richtlijn in de lidstaten;
- de bestuurlijke organisatie van het beleidsveld Geografische Informatie is niet meer aangepast;
- bijkomende wijzigingen in het wettelijke kader met een impact op geografische informatie. Sinds de inwerkingtreding van het GIS-decreet in 2000 zijn nog een reeks andere Europese richtlijnen goedgekeurd die een impact hebben op de werking van GIS-Vlaanderen:
 - de Richtlijn inzake het hergebruik van overheidsinformatie⁴ van 17 november 2003 en de omzetting ervan in het decreet van 27 april 2007⁵.
 - de Richtlijn inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie⁶ van 28 januari 2003.
- Het ontwerp van decreet betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 9 mei 2008.

Naast het behoud van de sterke punten van het GIS-decreet heeft de actualisatie van het decreet ook tot doel een aantal conceptuele verbeteringen in te voeren. Deze moeten de evolutie van GIS-Vlaanderen naar GDI-Vlaanderen verder bewerkstelligen.

1. Een uitgebreider toepassingsgebied.

Vergeleken met het GIS-decreet zullen meer en andere entiteiten verplicht deel uitmaken van het samenwerkingsverband dat moet zorgen dat de uitbouw en de exploitatie van de GDI wordt gegarandeerd. In het GIS-decreet is een limitatieve lijst van deelnemers⁷ aan het samenwerkingsverband GIS-Vlaanderen opgenomen. Andere actoren (zoals privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersonen) konden slechts op vrijwillige basis deelnemen via een afzonderlijke overeenkomst. De INSPIRE-Richtlijn heeft een uitgebreider toepassingsgebied omdat meer overheidsinstanties betrokken worden. Bovendien

³ Decreet van 17 juli 2000 houdende het Geografische Informatie Systeem Vlaanderen.

⁴ Richtlijn 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie.

⁵ Decreet betreffende het hergebruik van overheidsinformatie, publicatiedatum 05/11/2007.

⁶ Richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie en tot intrekking van Richtlijn 90/313/EEG.

⁷ Artikel 5 GIS-decreet bepaalt dat uitsluitend het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, alle verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, alle Vlaamse openbare instellingen, de provincies en de gemeenten aan het samenwerkingsverband GIS-Vlaanderen kunnen deelnemen.

voorziet de richtlijn dat de lidstaten geografische gegevensbronnen en geografische diensten uitwisselen. Dit betekent dat op Belgisch niveau de federale overheid en de verschillende gemeenschappen en gewesten een systeem moeten overeenkomen voor de onderlinge toegankelijkheid.

2. Verschuiving verantwoordelijkheid inzake geografische diensten.

De verantwoordelijkheid voor de uitbouw van de geografische diensten wordt in het ontwerpdecreet in principe gespreid over alle deelnemers aan GDI-Vlaanderen. Het agentschap blijft een aantal geografische diensten centraal organiseren (zoals de metadatabank GDI-Vlaanderen, een centrale downloaddienst en een beperkt aantal visualisatiediensten) en blijft instaan voor centrale overkoepelende infrastructuur componenten (zoals het Vlaams Geoportaal en de geografische servicebus). Daarnaast is er een groei in actieve participatie in diensten vanwege de deelnemers.

3. Verdere drempelverlaging van de toegang tot geografische gegevens.

De toegang tot de geografische gegevens wordt voor de deelnemers aan GDI-Vlaanderen kosteloos voor alle publieke taken. Het onderhouden van de basisgegevens wordt een kerntaak van de deelnemers aan GDI-Vlaanderen.

4. Van referentie- en themabestanden naar authentieke geografische gegevensbronnen.

Het ontwerpdecreet werkt een regeling uit om geografische gegevens op te waarderen tot authentieke geografische gegevensbronnen⁸. Hiervoor wordt per individuele gegevensbron nagegaan welke inspanningen vereist zijn om het gewenste kwaliteitsniveau te halen. Een authentieke gegevensbron dient als unieke gegevensbron gehanteerd te worden en deelnemers aan GDI moeten wijzigingen naar een beheerdatabank doorsturen. Dit zal het gegevensbeheer vergemakkelijken.

De Minaraad is verheugd dat rekening werd gehouden met zijn vraag om advies te geven bij het betreffende voorontwerp⁹. De relevantie van GDI-Vlaanderen voor milieu en natuur blijkt duidelijk uit de bepalingen van het ontwerpdecreet. Zo worden verschillende gegevensbronnen in bijlage 1 opgenomen die een significante milieurelevantie hebben¹⁰ en worden afspraken met betrekking tot publieke toegang tot milieu-informatie vastgelegd¹¹. De Minaraad is ook tevreden over de verdere drempelverlaging van de toegang voor de burger en voor de deelnemende instanties tot de geografische gegevens¹².

De Raad gaat akkoord met de grote lijnen van het ontwerpdecreet. Niettemin heeft de Raad nog een aantal vragen of opmerkingen.

Voor de Raad is het onduidelijk hoe het gezamenlijk gebruik van geografische data intergewestelijk zal georganiseerd worden. Het samenwerkingsakkoord tussen de

⁸ Zie bijlagen bij de Europese Richtlijn 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie.

⁹ Minaraad, briefadvies van 1 april 1999 over het voorontwerp van decreet betreffende het Geografisch Informatie Systeem Vlaanderen.

¹⁰ Zie bijlage 1 van het voorontwerp van betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen, meer bepaald categorieën 9, 19, 20, 21, 24, 31 en 32.

¹¹ Zie artikel 31 van het voorontwerp van decreet betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen.

¹² Zie artikel 15 en 30 van het voorontwerp van decreet betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen.

gewesten en de federale overheid is er nog niet. De Raad vraagt daarom dat de nodige garanties worden geboden voor de noodzakelijke coherentie en samenhang tussen de geografische gegevens die betrekking hebben op een gewestgrensoverschrijdend geografisch object. De Raad denkt hierbij aan de gegevensuitwisseling en de uniformiteit van gegevens met betrekking tot het milieu en de informatie die betrekking heeft op de emissies in het milieu.

De Mineraad wenst de aandacht te vestigen op bepaalde gebruikers van GDI die eveneens toeleverancier van geografische informatie zijn en niet onder het toepassingsgebied vallen. Voor deze gebruikers zoals bijvoorbeeld terreinbeherende verenigingen dienen bepaalde gebruiksvoorwaarden voor de geografische gegevensbronnen en geografische diensten vastgesteld te worden.

Daarnaast kan de Raad zich niet van de indruk ontdoen dat het dynamisch karakter van de databanken wordt onderschat. De Raad is van mening dat beter wordt gesproken over 'best beschikbare gegevens'. Er moeten voldoende kwaliteitsgaranties zijn in verband met de actualisering van de gegevens. Hierbij moet duidelijk worden bepaald welke instantie verantwoordelijk is voor welke informatie, wie verantwoordelijk is voor welke databank, waar welke info gehaald kan worden met garantie op de 'laatste versie', ... De Raad wil opmerken dat hierover duidelijke afspraken gemaakt moeten worden in verband met de organisatie van de gegevensopmaak bij dynamische databanken.

De publieke toegankelijkheid tot het Vlaams geoportaal wordt geregeld in artikel 30 tot en met 32. De toegang wordt in bepaalde gevallen en onder welbepaalde voorwaarden beperkt. In artikel 31 worden de uitzonderingen op de publieke toegang bepaald. Paragraaf 1 van dit artikel laat toe om de toegang via zoekdiensten te weigeren indien de deelnemer van oordeel is dat afbreuk wordt gedaan aan een van volgende belangen:

1. het vertrouwelijke karakter van de internationale betrekkingen van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap en van de betrekkingen van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap met de supranationale instellingen, met de federale overheid en met andere gemeenschappen en gewesten;
2. de openbare orde en veiligheid.

De toegang tot de overige diensten (raadpleegdiensten, overdrachtdiensten, verwerkingsdiensten), geregeld in paragraaf 2, kan in meerdere gevallen beperkt worden. Deze uitzonderingsgronden kunnen niet zonder meer worden ingeroepen, maar moeten via een belangenafweging gebeuren (belang van de openbaarheid versus belang dat beschermd wordt door de uitzonderingsgrond). Deze uitzonderingsbepalingen op de publieke toegang zijn dezelfde als bepaald in artikel 15 van het decreet Openbaarheid van Bestuur¹³. De Raad stelt voor om in plaats van een gedeeltelijke overname van het decreet van Openbaarheid van Bestuur, te werken met een verwijzing zodat de regeling uit het decreet van Openbaarheid van Bestuur van toepassing wordt. De interne consistentie van de regelgeving inzake openbaarheid is hierdoor beter gewaarborgd. Ook blijft de regelgeving korter (1 tekst in plaats van 2). Bij verandering van de regels voor openbaarheid van bestuur wordt dubbel werk vermeden bij het doorvoeren van aanpassingen en bestaat het gevaar niet dat de aanpassing van één van de teksten vergeten wordt. Verder worden op deze manier de aanvraag- en beroepsprocedures van het decreet Openbaarheid van Bestuur duidelijker van toepassing in GDIV. Ook andere bepalingen van het decreet Openbaarheid van Bestuur worden zo vervat in het ontwerpdecreet van GDIV (het publiek maken van gedeeltelijk openbare informatie bij

¹³ Decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

een aanvraag¹⁴ en de procedures tot afwijzing van een aanvraag¹⁵).

Ik hoop u met dit briefadvies van dienst te zijn.

Met de meeste hoogachting,

Hubert David
Voorzitter Minaraad

¹⁴ Zie artikel 9 van het decreet betreffende de openbaarheid van bestuur.

¹⁵ Zie artikel 11 van het decreet betreffende de openbaarheid van bestuur.